

Erwin Kamp

Datum: 2013-05-07

Samenvatting

0:00 tot 0:10 Erwin Kamp, humanistisch geestelijk verzorger bij defensie, wordt vandaag geïnterviewd door Jules Brabers. De heer Kamp is geboren in Zeist, vader werkte in een metaalfabriek en moeder was huisvrouw. Hij bezocht in Zeist de openbare basisschool - die heel open en ruimdenkend was, net als zijn ouders. Vader wees er wel eens op hoeveel oorlogen er begonnen waren in de naam van geloof en godsdienst. Op school kwam wel eens een mevrouw verhalen uit de bijbel vertellen, dat vond de heer Kamp altijd heel boeiend. De heer Kamp voetbalde graag. Het humanisme was hem niet van huis uit bekend. Ze hadden een boot op Loosdrecht en gingen bijna elk weekend varen. Toen hij 12 jaar was dacht hij voor het eerst heel bewust aan het einde van zijn leven en besloot gelukkig te zijn en er niet te diep over na te denken. Dat was in zijn jeugd een belangrijk reflectief moment.

0:10 tot 0:20 De heer Kamp denkt dat hij een rustig en nadenkend kind was. Hij was wel bezig met de vraag: doe ik niemand kwaad, vindt men mij aardig? Hij wilde graag mensen helpen. Zijn moeder kreeg MS toen de heer Kamp 15 jaar was. Ineens moest hij samen met zijn vader en zusje het huishouden runnen. Hij kon zich niet voorstellen dat een God dit zou toestaan, dat zijn moeder zo'n ziekte kreeg. De CITO toets ging heel slecht in de zesde klas. Zijn ouders lieten hem naar de LEAO-gaan. Dat ging heel goed. Hij ging wel erg nadenken: waar moet het met mij naartoe? De knop ging om en met wat hulp van een betrokken klassenleraar besloot hij: nu ga ik mijn best doen en iets van mijn leven maken. Dus na de LEAO ging hij naar de MEAO in Amersfoort, die hij in vier jaar afrondde. Hij werd nu ook voor het eerst verliefd. Het was de tijd van U2, the Cure. Maar na negen maanden ging het uit en zijn wereld stortte in, in zijn examenjaar.

0:20 tot 0:30 De heer Kamp kijkt terug op zijn jongelingsjaren. Na de MEAO ging hij naar de HEAO, in Utrecht. In september 1986 moest hij in militaire dienst opkomen. Hij kwam op de OCMA in Ossendrecht. Het was een leerzame tijd: je leerde mensen met andere achtergronden kennen en omgaan met elkaar. Hij kon daarna op de Du Moulinkazerne in Soesterberg terecht, waar hij dagelijks met zijn scooter heen kon gaan vanuit huis in Zeist. In Ossendrecht had hij al enkele lessen Geestelijke Verzorging gekregen. Op de MEAO had hij ook al les gehad van een humanist. Hij wilde met zijn MEAO graag verder leren, liefst iets aan een universiteit. Hij kwam terecht op de Sociale Academie in Amsterdam, hij wilde graag iets met personeel en arbeid gaan doen. In Amsterdam woonde hij samen met een goede vriend, die verkering had en veel bij zijn vriendinnetje zat. Hij besloot terug te gaan naar Zeist, waar hij een appartementje kon huren. De laatste periode van de Sociale Academie deed hij op De Horst. Hij vond het een erg leuke opleiding, er zat ook veel filosofie in en een stage. Die liep de heer Kamp in Wijk bij Duurstede.

0:30 tot 0:40 De heer Kamp vertelt over de eerst jaren van

Thesaurus

Godsdienst; Levensvragen

*Persoonlijke kwaliteiten;
Levensvragen; Godsdienst; Invloed
familie op motivatie*

*Militaire dienst; Militaire opleiding;
Jaren tachtig; Geestelijke verzorging;
Humanisme; Burgeropleidingen*

Persoonlijke kwaliteiten;

zijn werkzame leven. Na de sociale academie werkte hij bij Hotel Figi in Zeist in de bediening en als nachtportier. Daarna werkte hij als taxi-chauffeur. Soms moest hij met busjes Amerikanen naar het buitenland, dan was hij niet alleen chauffeur maar ook reisleader. Daar heeft hij een dierbare Amerikaanse vriend aan overgehouden. Hij hoorde toen hij bij Figi werkte, in 1993, over de Universiteit voor Humanistiek. De begroeting daar vond hij bijzonder, het was als een warm bad. De vakken spraken hem zeer aan. In vier jaar studeerde hij cum laude af. Hij vertelt welke vakken hij volgde en wie zijn docenten waren. Hij werd door de opleiding ook persoonlijk gevormd. Ze hadden ook het vak 'lichamelijkheid', hij vertelt wat ze bij die colleges deden. De heer Kamp vertelt waarop hij afstudeerde. Hij had graag willen promoveren en schreef daartoe twee maal een voorstel. Maar inmiddels had hij zijn huidige vrouw ontmoet en verwachtten ze een kind.

0:40 tot 0:50 De heer Kamp is niet gaan promoveren, maar ging werken bij de Dienst Geestelijke Verzorging bij Defensie. Ook werd hij lid van verschillende Humanistische groepen en verenigingen, hij wilde zich graag profileren in het humanisme, waarin hij zich zo thuis voelde. Hij schreef het boek 'Raadsman heeft u nog raad'. Bij defensie werd hij geplaatst bij het Korps Mariniers in Rotterdam. Daar schrok hij eerst van. Het was niet naast de deur, zijn vrouw was zwanger. Maar het lag aan de goede kant van Rotterdam. En hij werd goed wegwijs gemaakt. Iemand zei hem: let op, want je wordt gewogen. Dat was ook zo, en hij denkt dat het een heel goede stap is geweest voor hem. Hij werd in mei 1999 geplaatst bij de Elementaire Vakopleiding van de mariniers. Hij verzorgde lessen, maar hielp ook de jongens die uitgevallen waren om dat te accepteren. Verder ging hij mee op bivak. Hij geeft aan hoe hij zorgde te passen in de cultuur van de Koninklijke Marine in bredere zin en het Korps Mariniers in het bijzonder.

0:50 tot 1:00 De heer Kamp geeft voorbeelden van situaties waarin hij als geestelijk verzorger een bijzondere taak had bij de mariniers. Hij wilde dat altijd heel goed doen, maar daardoor greep het hem ook wel fors aan. Op een gegeven moment kwam de UNMEE-uitzending eraan en werd hem gevraagd of hij mee wilde gaan. Het zou een missie van een half jaar worden. In 1999 werd zijn zoon geboren en toen het jongetje anderhalf jaar was, ging de heer Kamp een half jaar weg. Dat vond hij een lange periode. Ook waren ze net verhuisd. Het thuisfront verdient waardering, vindt hij. Ze staan er thuis lange tijd alleen voor met de kinderen. De heer Kamp maakte op zijn UNMEE-uitzending een sterfgeval mee, waarbij de zoon van de overledene op hetzelfde kamp verbleef. Er was veel te regelen: het thuisfront moest worden ingelicht, het lichaam moest gepatrieerd worden. Op verzoek van de zoon ging hij mee naar Nederland. Hij vertelt hoe in de UNMEE-uitzending de GV-taken verdeeld waren.

1:00 tot 1:10 Tussen Eritrea en Ethiopië lagen op een berg nog stoffelijke overschotten van slachtoffers uit de strijd. Samen met een gewoergroep van 8 man is de heer kamp daar gaan kijken. Hun tolk kon erbij vertellen wat daar was gebeurd. Het was indrukwekkend te zien: dit is wat oorlog doet met mensen. Ze kwamen terug via een tweedaags adaptatieprogramma in België. Hier werd alle nabesproken voordat ze weer naar huis zouden gaan. Al snel na thuiskomt en nog in zijn verlof werd hij geconfronteerd met hulpvragen

Beroepskeuze; Motivatie; Humanisme

Korps Mariniers; Geestelijke verzorging; Militaire opleiding; Korpsgeest

Korps Mariniers; Opwerken; Duur uitzending; Kinderen thuis; Uitzending en privé; Steun van partner; Begrafenis militair; Nazorg nabestaanden; Geestelijke verzorging

Adaptatieprogramma; Geestelijke verzorging; Thuiskomen; Afscheid van eenheid; Belastende herinneringen; Korps Mariniers

waar hij als GV'er meteen iets mee wilde doen, ook al was hij formeel nog vrij. Hij kwam ook bij mensen thuis. Na UNMEE bleef de heer Kamp bij het Korps Mariniers. Dus al snel moest hij weer op oefeningen naar Noorwegen. Hij heeft veel bewondering voor de mariniers gekregen gaandeweg. Je kunt op hen rekenen, ze zijn zeer trots en professioneel. De FINEX, Final Exercise, is heel pittig. Hij heeft de indruk dat ze hem ook graag mogen. Het fijne van mariniers is dat ze eerlijk zijn: als ze hem niet zouden waarderen hadden ze hem allang weggestuurd.

1:10 tot 1:20 De heer Kamp vertelt hoe hij merkt dat hij gewaardeerd wordt om zijn werk bij het Korps Mariniers. Je moet het verdienen, bij het Korps Mariniers. dat betekent niet dat je ook moet gaan schieten of fysiek heel sterk hoeft te zijn. Maar het gaat erom dat je je inspant om hun wereld te begrijpen en hun taal te verstaan. De vraag naar de zin van de krijgsmacht, daar moet je als GV'er goed uit zijn voordat je bij defensie gaat werken. De heer Kamp is in Irak geweest. Dat was een omstrede uitzending, er waren demonstraties van het Humanistisch Verbond in Amsterdam tegen de oorlog in Irak. Hij reflecteert nog wat door op de oorlog in Irak en de politieke omstandigheden en wat de pers erover schreef. Een tolk die onder Saddam Hussein had moeten werken, heeft hem een keer verteld hoe het was onder dat bewind. Er is niet altijd evenveel ruimte voor eerlijkheid over waar we mee bezig zijn. Humanistisch geestelijk verzorgers zijn er wel voor dat het individu zich die vragen hardop en samen met collega's mag stellen.

Geestelijke verzorging; Korps Mariniers; Zin van uitzending; Motivatie; Politiek

1:20 tot 1:30 We komen nu te spreken over de samenwerking van de humanistisch raadsman met de dominee en de aalmoezenier tijdens uitzendingen. Tijdens UNMEE zaten ze op verschillende locaties met kerst. In Irak had de heer kamp zijn eigen compagnie. Later op Curaçao - waar hij heen werd gestuurd omdat een collega eerder terug moest, vrouw en zoon gingen mee - heeft hij wat quality time met zijn gezin kunnen hebben. Hij vertelt over de kerstbijeenkomst op kerstavond op de Marinebasis. Daar gaf hij een humanistische beschouwing op de kerstgedachte, waarvoor hij applaus kreeg van de zaal. De keer daarna mocht hij niet meer meedoen van de priester, dat werd hem op een rare manier medegedeeld vond hij. De heer Kamp beschrijft hoe moeizaam het ging toen hij deze onenigheid bespreekbaar wilde maken. Maar uiteindelijk zijn ze daar niet goed uit gekomen. Er werden hoofden ingevlogen om een gesprek te arrangeren, ook dat verliep helaas vervelend.

Kerstviering; Godsdienst; Geestelijke verzorging; Collegiale conflicten

1:30 tot 1:40 De heer Kamp reflecteert op wat hij misschien verkeerd heeft ingeschat op Curaçao in de katholieke kerk met kerst 2007. Er is later nog een naar stuk over hem in een krant verschenen, dat hij heeft aangevochten. Aan de kerstviering mogen de humanisten niet meedoen. Terwijl het om een kazerne gaat, de marinebasis Parera, een seculiere plaats waar niet alleen katholieke militairen geplaatst zijn. Hij heeft het idee hier op een groot taboe gestuit te zijn. Er wordt vaker buiten de humanisten om besloten dat er een kerkdienst moet komen. Ook humanisten kunnen goede bezinningsdiensten houden. Toch: over het algemeen gaat de samenwerking met katholieken en protestanten goed. Sinds anderhalf jaar werkt de heer Kamp nu op het Veteraneninstituut, als coördinator geestelijke verzorging. Hij vertelt wat hij daarvoor deed.

Collegiale conflicten; Kerstviering; Geestelijke verzorging; Godsdienst

1:40 tot 1:50 De heer Kamp vertelt over verschillende carrièrestappen die hij doorliep bij defensie als geestelijk verzorger en hoe hij invulling gaf aan die functies. Ook passeren enkele gewaardeerde collega's de revue in het gesprek. De heer Kamp is inmiddels zelf veteraan. Hij is erg blij met zijn huidige functie. Betekenisgeving is een belangrijk deel van zijn taak. Mensen maken de balans op na hun uitzendingen, hij heeft ook een boek geschreven samen met zijn collega Michaela Schok: 'Na de missie'. De ontmoetingen met veteranen vindt hij erg leuk. Hij vertelt met wie hij zijn taak samen uitvoert en welke activiteiten ze ontplooiën. Hij is blij met zijn directeur Frank Marcus, een man die het hart op de juiste plaats heeft. De heer Kamp legt uit wat het LZV is en wat nuldelijns veteranenzorg is. Een vertrouwd gezicht is belangrijk voor veteranen, als ze een probleem aan willen kaarten.

Carrière bij defensie; Geestelijke verzorging; Veteraneninstituut; Veteranenactiviteiten

1:50 tot 2:00 De Krijgsmacht seculariseert, net als de maatschappij. De heer Kamp vertelt hoe hij zijn rol ziet als geestelijk verzorger en wat het kader is van waaruit hij werkt. Humanisme uitleggen behoort ook tot zijn takenpakket, hoe komen we aan kennis en hoe komen we aan moraal? Hij wil gelovigen respecteren. Hij legt die opvatting of ervaring naast zijn eigen bronnen. Het kiezen voor het vak van marinier heeft consequenties. De afgelopen jaren werd dat heel concreet: er zijn mensen omgekomen in Afghanistan. Daar praat je met elkaar over. Mariniers gaan heel ver voor hun buddy. Toch wordt er vaak nog wel een beetje een karikatuur gemaakt van het vak geestelijke verzorging. De tijd van dit interview wordt bij defensie gekenmerkt door bezuinigingen. De heer Kamp is echter optimistisch. Hij gelooft zeer in de erkende meerwaarde van geestelijke verzorging.

Humanisme; Godsdienst; Geestelijke verzorging; Moreel; Besef te kunnen sneuvelen; Functie en taak

2:00 tot 2:10 Ook de politiek is volgens de heer Kamp wel doordrongen van de meerwaarde van de geestelijke verzorging. GV'ers weten wat er onder militairen leeft en zijn vertrouwenspersonen, ze zijn ook een soort thermometer van de eenheid richting de commandant. Maar er moet inderdaad bezuinigd worden. En met minder mensen heb je ook minder geestelijk verzorgers nodig. Met die werkelijkheid hebben we te maken, realiseert de heer Kamp zich. De geestelijk verzorgers moeten zichzelf wel blijven professionaliseren en ontwikkelen. Hij is graag bereid extra scholing te volgen, hij denkt dat het heel goed is je altijd te blijven ontwikkelen. Hij legt graag verantwoording af, publiceert veel. Je moet laten zien wat je doet. De heer Kamp gaat altijd met plezier naar zijn werk. Door zijn uitzendingen heeft hij zoveel bijzondere momenten meegemaakt. Ook heeft hij heel veel respect voor de mensen van het eerste uur, de visionairs en pioniers. De situatie in Nederland is uniek: dat er een vorm van seculiere geestelijke verzorging is binnen de krijgsmacht. Hij heeft het gevoel dat hij op hun schouders staat.

Bezuinigingen; Politiek; Geestelijke verzorging; Trots; Voldoening; Motivatie; Humanisme

Uitleg vreemde woorden

Loosdrecht; MS (=Multiple Sclerose); UVH (=Universiteit voor Humanistiek); Logbase (=Logistieke basis); Finex (=Final Exercise); Parera (=Marinebasis op Curaçao); STIB (=Staffunctionaris Inhoudelijk Beleid); LZV (=Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen)